Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2024–2025

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2025Z03087

Vragen van de leden **Westerveld** en **Lahlah** (beiden GroenLinks-PvdA) aan de Staatssecretarissen van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris en Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *onderwijs in justitiële jeugdinrichtingen* (ingezonden 19 februari 2025).

Vraag 1
Bent u bekend met het advies[1] van de Onderwijsraad over onderwijs in Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI's)?

Vraag 2
De Onderwijsraad spreekt van «aanhoudende zorgen» over het onderwijs in JJI's en stelt dat zowel de wettelijke inbedding als de praktijk tekort schieten; deelt u deze zorg? Deelt u de mening, ook met de Onderwijsraad, dat ook deze jongvolwassenen recht op onderwijs hebben?

Vraag 3
Kunt u aangeven hoe u aankijkt tegen de constatering van de Onderwijsraad dat het onderwijs binnen JJI's structureel in de knel komt en onvoldoende gewaarborgd is? Welke concrete stappen heeft het kabinet tot op heden gezet om deze structurele problemen aan te pakken?

Vraag 4
Wat is er concreet ondernomen na het rapport «Pedagogisch uitgangspunt onder druk»[2] van september 2024 waarin de Inspectie Justitie en Veiligheid (Inspectie JenV) constateerde dat jongeren die worden verdacht van een strafbaar feit vaak lang moeten wachten op hun straf, en dit de ontwikkeling van jongeren onder druk zet?

[1] Onderwijsraad, 11 februari 2025, Onderwijs in justitiële jeugdinrichtingen (www.onderwijsraad.nl/publicaties/adviezen/2025/02/11/onderwijs-in-justitiele-jeugdinrichtingen).
[2] Inspectie JenV, 10 september 2024, Rapport Pedagogisch uitgangspunt onder druk (www.inspectie-jenv.nl/Publicaties/rapporten/2024/09/10/rapport-pedagogisch-uitgangspunt-onder-druk).

Vraag 5
Deelt u de mening dat beide rapporten samen een somber beeld laten zien van de manier waarop de overheid zorg draagt voor het recht op onderwijs en de kansen voor deze jongeren en jongvolwassenen? Ziet u ook dat dit niet alleen voor de betrokkenen zelf, maar ook voor de samenleving nadelig uitpakt, omdat de kans op recidive groter is bij mensen die weinig perspectief hebben?

Vraag 6
De Onderwijsraad stelt dat het onderwijsbeleid onvoldoende is afgestemd op de praktijk binnen de JJI's, bent u bereid de aanbeveling van de raad over te nemen om de regels en systemen van betrokken ministeries beter op elkaar af te stemmen en een gedeelde visie te ontwikkelen op onderwijs in JJI's? Zo nee, waarom niet?

Vraag 7
De Onderwijsraad pleit voor een herziening van de onderwijswetgeving, zodat JJI-scholen een specifieke plek krijgen binnen een sectorwet en examens gemakkelijker kunnen worden afgenomen, bent u bereid hier werk van te maken? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Vraag 8
Hoe gaat u ervoor zorgen dat jongeren in JJI's daadwerkelijk de kans krijgen hun onderwijs te voltooien en een diploma, certificaat of getuigschrift te behalen? Kunt u daarbij specifiek ingaan op de wettelijke belemmeringen die JJI-scholen momenteel ervaren bij examinering en het aanbod van beroepsonderwijs, zoals de juridische beperkingen in de Wet op de expertisecentra (Wec) en de noodzaak van extraneusconstructies voor mbo-examens?

Vraag 9
Acht u het aanvaardbaar dat jongeren door deze belemmeringen worden gehinderd in hun onderwijs en toekomstperspectief? Bent u bereid deze knelpunten per direct aan te pakken en zo ja, welke concrete stappen gaat u op korte termijn zetten?

Vraag 10
De Onderwijsraad stelt dat de samenwerking tussen JJI-scholen en andere onderwijsinstellingen versterkt moet worden, zodat de overgang tussen onderwijs binnen en buiten JJI's soepeler verloopt; op welke manier gaat u deze samenwerking structureel verbeteren?

Vraag 11
De Onderwijsraad signaleert dat het personeelstekort binnen JJI's ook het onderwijs raakt en adviseert om personeelsbeleid mogelijk te maken dat aansluit op de specifieke behoeften van JJI-scholen; hoe beoordeelt u deze aanbeveling en welke maatregelen treft u om de tekorten aan te pakken?

Vraag 12
Bent u bereid om – in lijn met de aanbevelingen van de Onderwijsraad – onderwijsgerelateerde overwegingen een explicietere rol te geven bij beslissingen over jongeren binnen JJI's, naast justitiële en behandelperspectieven? Zo nee, waarom niet?

Vraag 13
Kunt u toezeggen dat het kabinet op korte termijn met een concreet plan komt om de knelpunten in het JJI-onderwijs structureel op te lossen, en kunt u de Kamer hierover informeren vóór het zomerreces? Bent u bereid om in deze analyse ook in te gaan op het rapport «Pedagogisch uitgangspunt onder druk»?

Vraag 14
In de motie-Lahlah (Kamerstuk 24 587, nr. 957) heeft de Kamer uitgesproken dat jongeren die door capaciteitstekorten in volwassenendetentie worden geplaatst, het recht moeten behouden om onderwijs te volgen, kunt u aangeven welke stappen u sinds het aannemen van deze motie heeft gezet om dit te realiseren? Wat voor onderwijs krijgen deze jongeren nu?

Vraag 15
Kunt u specifiek ingaan op de mogelijkheden die momenteel worden onderzocht om jongeren in volwassenendetentie toch onderwijs te laten volgen?